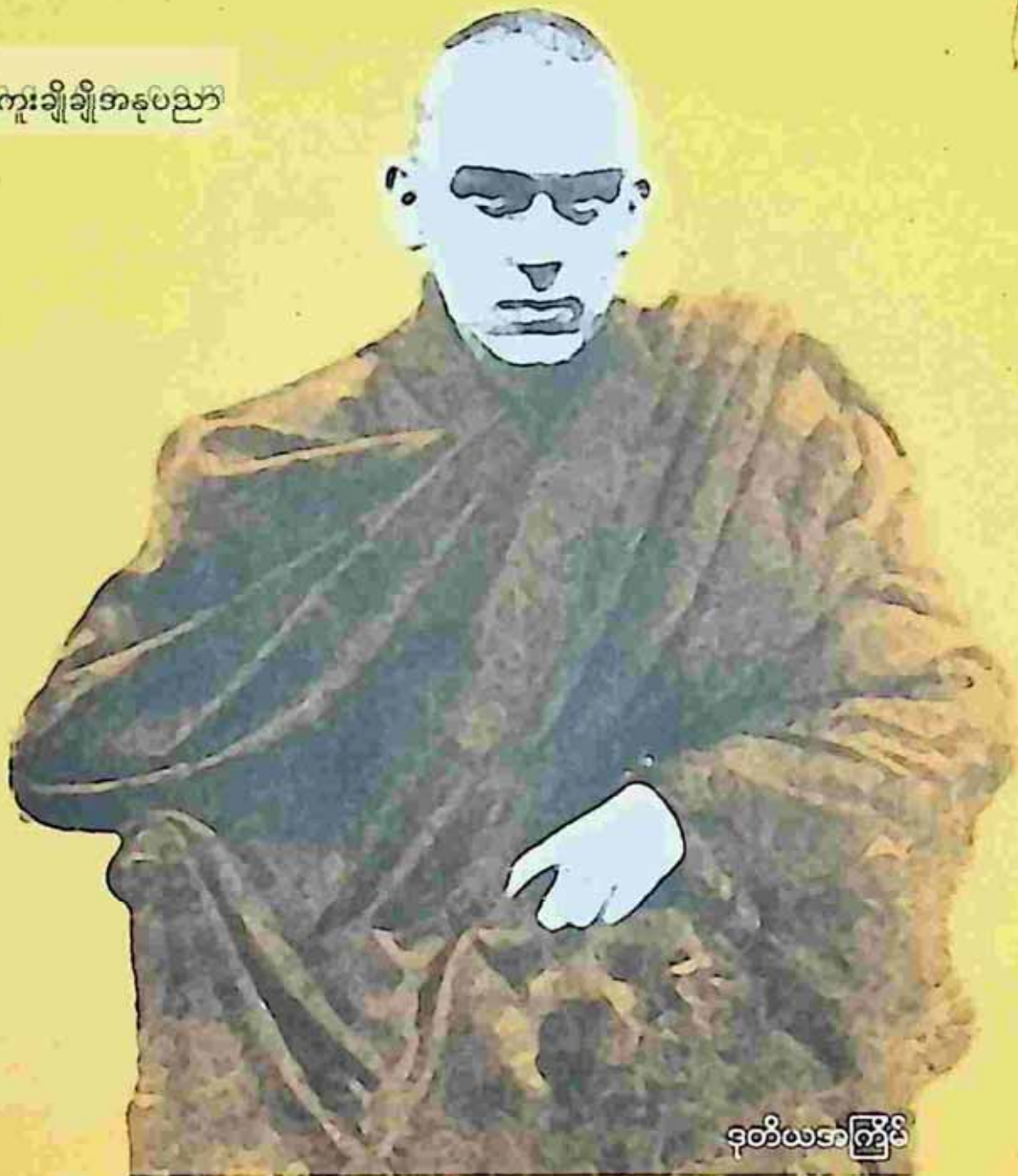

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

၂၀ ရာစု၏ ပထမဆုံး
အနောက်တိုင်း သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ

Ananada Metteyya

Elizabeth J. Harris

မောင်သာမည

မြန်မာပြန်

mg.yoe.com

အကယ်၍ သင်သည် လောက၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ပေါ့ပါးစေ
 လိုလျှင် လည်းကောင်း၊ လူ့ဘောင်လောကကြီးကို သူ တောင့်တ
 နေသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆီသို့ ပိုနီးသွားအောင် သယ်ဆောင်ချင်လျှင်
 လည်းကောင်း ကိုယ့်နေအိမ်က စလိုက်ပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လွတ်
 မြောက်အောင်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မြင့်မြတ်အောင်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
 စင်ကြယ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်လိုက်ပါ။ ကိုယ့်ဘဝကို စင်ကြယ်
 အောင် လုပ်လိုက်ပါ။ ကိုယ့်နှလုံးသား၏ဆန္ဒများကို သန့်ရှင်းအောင်
 လုပ်လိုက်ပါ။ လောကကြီး တစ်ခုလုံး၌ လူ့လောက၏ အကျိုးကို
 ရည်မှန်းပြီး လုပ်သော ဆောင်ရွက်မှုထက် ပို၍ ကြီးကျယ်သော
 ဆောင်ရွက်မှု မရှိပြီ။ လူ့လောကအတွက် ကူညီမှုထက် ပိုမြင့်မြတ်
 သော ကူညီမှု မရှိပြီ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ လူတိုင်း လူတိုင်းသည်
 လူ့လောကကြီး၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ

nf0028
1200.00 Ks

၂၀၇၇ ခုနှစ် ပထမဆုံးအခန်းကဏ္ဍတိုင်းသာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်အရင်အာနန္ဒာပေတေယျ၊ မောင်သာမည
အပြင်အဆင်အင်အက်စ်အို၊ စာမျက်နှာ ၁၃၀+ မျက်နှာ၊ ၁၂ • ဂဇင်တီ x ၁၈ • ၅ ဇင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း၊
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊
၂၀၁၆၊ ပေပေါ်ဝါရီလ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၅ သဟဇာတစာပေ၏ ပထမအကြိမ်မူ၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊
ရောင်းစျေး ၁၂၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

၂၀ရာစု၏ ပထမဆုံး
အနောက်တိုင်း သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်
အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ

Ananada Metteyya

Elizabeth J. Harris

မောင်သာမည

မြန်မာပြန်

ရတနာစာရုံ၊ ၂၀၁၆

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

-	ဆရာမင်းယုဝေ၏ အမှာ	(က)
၁။	အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်မှုနှင့် ပြီးသောဘဝ	၁
	အမှန်တရားကို ရှာဖွေခြင်း	၈
	သီရိလင်္ကာရောက် အယ်လင်ဘင်းနက်	၁၈
	မြန်မာပြည်ရောက် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ	၂၃
	အင်္ဂလန်သို့ သာသနာပြုခရီး	၃၀
	အကျပ်အတည်း ကာလများ	၃၅
၂။	ဆယ့်ကိုးရာစုခေတ် ပြိတိသျှလူမျိုးတို့၏ ပုဒ္ဓဘာသာအပေါ် သဘောထား	၄၅
၃။	ပုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ဖွင့်ဆိုချက်များ	၅၇
	ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားနေရသော ကမ္ဘာလောက	၆၀

မြတ်ဗုဒ္ဓ	၆၆
မဂ္ဂင်္ဂလမ်း	၇၄
နိဗ္ဗာန်	၈၈
သီလနှင့် ဘာဝနာ	၉၄
၄။ လူမှုရေးဝေဖန်ချက်များ	၁၀၃
သိပ္ပံပညာမှတစ်ဆင့် မျှော်လင့်ချက်များ	၁၁၂
မျက်မှောက်ခေတ်အတွက် အမှာစကား	၁၂၃

မင်းယုဝေ၏ အမှာစာ

လွန်ခဲ့သော ၂၅ နှစ် (၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်)တွင် “အတ္ထုပ္ပတ္တိထူး” အမည် ရှိ စာအုပ်ကို ကျွန်တော် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ထိုစာအုပ်ကို ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ကျွန်တော် ရေးသားသော ထို“အတ္ထုပ္ပတ္တိထူး” စာအုပ်တွင် ရူပဗေဒ ဓာတ်ခွဲဆရာဘဝမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့သော အင်္ဂလိပ် ဘုန်းတော်ကြီး အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း ပါဝင် သည်။ ဂီတဆရာဘဝမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့သော ဂျာမန်ဘုန်းတော်ကြီး အရှင်ဉာဏတိလောက၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း ပါဝင် သည်။ သိပ္ပံပညာရှင်ဘဝမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့သော အီတာလျံဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း ပါဝင် သည်။ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာသင်ယူရန် အာသံမှမြန်မာနိုင်ငံသို့ တောတောင် အထပ်ထပ်ကို ပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့် ခြေကျင်ဖြတ်ကျော်လာခဲ့သော ၁၄ နှစ်အရွယ် နီပေါလ်အမျိုးသမီးကလေး ဂဏောသကုမာရီ (နောင်အခါ

သီလရှင်ဒေါသုဓမ္မဝတီဖြစ်လာသူ)၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း ပါဝင်သည်။ အငြိမ်းစား ဗိုလ်မှူးကြီးဘဝမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းကာ သာသနာပြန့်ပွားရေးအတွက် စွမ်းစွမ်းတမံဆောင်ရွက်ခဲ့သော အမေရိကန် လူမျိုး ဗိုလ်မှူးကြီးအော်လကော့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း ပါဝင်သည်။

ကျွန်တော်ရေးသော ထိုထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိများမှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိတိုများ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို စုစည်းထုတ်ဝေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ရေးသားရာ၌ ကျွန်တော်သည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော လက် လှမ်းမီရာ စာအုပ်များ၊ စာတမ်းများ၊ ဆောင်းပါးများကို ရှာဖွေကိုးကား ရေးသားပြုစုခြင်းဖြစ်သည်။

ယခု ဆရာမောင်သာမည မြန်မာဘာသာပြန်သော စာအုပ်ကား ကျွန်တော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တွင်ပါဝင်သော အင်္ဂလိပ်ဘုန်းတော်ကြီး အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ “အတ္ထုပ္ပတ္တိရှည်” ဖြစ်သည်။ ယင်းကို Elizabeth J. Harris က အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် သီရိလင်္ကာ၌ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ကျွန်တော် မတွေ့ဖူး၊ မဖတ်ဖူးခဲ့ပါ။ ယခု ဆရာမောင်သာမည ဘာသာပြန်ဆို သော မြန်မာပြန်မှုကြမ်းကိုသာ ဖတ်ရှုရသည်။ ရေးသားထားသည်မှာ အထူးပြည့်စုံသည်။ ထူးခြားသည်။ ကောင်းမွန်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်လောကတွင် အဖိုးတန်စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည်။ ဖတ်ရှုပြီးပါက ထာဝစဉ်သိမ်းဆည်းထားသင့်သော စာအုပ်ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်ဆိုသူ ဆရာမောင်သာမညသည် လက်ရာကောင်း သော ဘာသာပြန်ဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည်။ “ရှင်သန်သောဘဝ”၊ “အဇ္ဈတ္တ ပြောင်းလဲရေး” စသော ဘာသာပြန်စာအုပ်ကောင်းများကို ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူ ဘာသာပြန်ဆိုသော “သဘာဝသမားတော်” စာအုပ်သည် ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းက ချီးမြှင့်သော ဘာသာပြန်ဆုကို ရရှိခဲ့သည်။

Elizabeth J. Harris ရေးသော စာအုပ်အမည် အပြည့်အစုံမှာ
 The First British Emissary of Buddhism ဖြစ်သည်။ ယင်းကို
 ဆရာမောင်သာမညက “၂၀ ရာစု၏ ပထမဆုံးအနောက်တိုင်း သာသနာ
 ပြုပုဂ္ဂိုလ် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ”ဟူ၍ အမည်ပေးကာ ပြန်ဆိုသည်။
 ပြန်ဆိုသင့်၊ ပြန်ဆိုထိုက်သော စာအုပ်ကောင်း၊ စာအုပ်မွန် ဖြစ်သည်။

ထိုစာအုပ်ကောင်း စာအုပ်မွန်ကို ဘာသာပြန်ဆိုသူ ဆရာ
 မောင်သာမညကို ကြိုဆိုပါသည်။ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ သူ၏စေတနာ
 ကို လေးစားပါသည်။ သူ၏ကြိုးပမ်းမှုကို ချီးကျူးပါသည်။

မင်းယုဝေ
 ၂၃-၁-၂၀၁၅

အခန်း ၁

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်မှုနှင့်ပြီးသောဘဝ

ကျွန်ုပ် တွေ့ဖူးသမျှ မျက်နှာများအနက် သူ၏မျက်နှာသည် အထူးခြားဆုံးဖြစ်၏။ ရောဂါဝေဒနာကို နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကြာ ခံစားခဲ့ရမှုကြောင့် သူ့မျက်နှာမှာ တွန့်လိမ်ရှုံ့တွပြီး အရေးအကြောင်းများနှင့် ပြည့်နေသည်။ ထိုမျက်နှာပေါ်တွင် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ပွားများခဲ့သော မေတ္တာဘာဝနာကျင့်စဉ်က ထူးခြားသော ဥပဓိရုပ်တစ်မျိုးကို ပေါ်လွင်စေသည်။ သူ့အသားအရောင်က အညိုဘက်သို့ လှည့်နေသည်။ မျက်လုံးအစုံက ပယင်းကျောက်နက်၏အရောင်မျိုး နူးညံ့စွာတောက်ပနေသည်။ အထူးခြားဆုံးမှာ သူ၏ကိုယ်မှ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဖြန့်ထွက် ထွန်းလင်းနေသော ကိုယ်ရောင်ဝါ။ ယင်းကိုယ်ရောင်ဝါသည် အတွင်းအဇ္ဈတ္တ မနောမှ ထုတ်လွှတ်သော အလင်းရောင်ဖြစ်၍ သူ၏ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေးကို လွှမ်းခြုံထားသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သူနှင့်စတွေ့သည့် အချိန်မှာပင် ယင်းကိုယ်ရောင်ဝါကို တွေ့ထိခံစားရသည်။ နောင်တွေ့သည့်အခါတိုင်းလည်း ခံစားရသည်။

ပန်းချီဆရာလည်းဖြစ်၊ ပြဇာတ်ဆရာလည်းဖြစ်သူ ကလစ်ဖို့ ဘက်စ် (Clifford Bax) သည် ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် အရှင်အာနန္ဒာ မေတ္တေယျနှင့် တွေ့ဆုံပြီးနောက် အထက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့သည်။ ပန်းနာရောဂါကြောင့်ရက်ရှည်လများ ဒုက္ခိတဖြစ်နေရသော လူမမာကြီး အရှင်အာနန္ဒာ

မေတ္တေယျသည်ကား ထိုအချိန်တွင် သင်္ကန်းကိုချွတ်ပြီး လူဝတ်လဲနေလေပြီ။ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျဟူသော ရဟန်းဘွဲ့ကိုစွန့်ပြီး အယ်လင်ဘင်းနက်(Allen Bennett) ဟူသော လူဝတ်ကြောင် အမည်ကို ပြန်ယူထားလေပြီ။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ကာလကမူ သူသည် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျအဖြစ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးသော သာသနာပြုခရီးကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ယင်းသာသနာပြုခရီးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်အနေနှင့် ဂရိတ်ဗြိတိန်နှင့် အိုင်ယာလန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီးကိုလည်း ကြိုတင်ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သည်။ အမှန်စင်စစ် သူသည် ဗြိတိသျှလူမျိုးများအနက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ပထမဆုံးကူးပြောင်းလာသူကားမဟုတ်။ ဒုတိယမြောက်လူသာဖြစ်သည်။ သို့သော် နှစ်ဆယ်ရာစု၏ ပထမဆယ်စုနှစ်များအတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ်တွင် သက်ရောက်သော သူ၏ သြဇာမှာ အလွန်ကြီးမားသည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် အငြင်းပွားစရာလူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၈၉၄ ခုနှစ်တွင် “ရွှေအရုဏ်ဦး” (The Golden Dawn) အမည်ရှိ ဟာမက်တစ် ဂန္ဓာရီဂိုဏ်းသို့ ဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းဂိုဏ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လျှို့ဝှက်နက်နဲသော ဂန္ဓာရီ ပညာဖြင့် စိတ်ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာတိုးတက်မှုကို ရယူရေးဖြစ်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် မှော်ဆရာကြီးတစ်ဦးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရီ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးတစ်ပါးအဖြစ်လည်းကောင်း ထင်ပေါ်ကျော်စောခဲ့သည်။ နောက်နှစ်အနည်းငယ်အကြာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဘက်သို့ ပြောင်းလဲသက်ဝင်လိုက်သည့်အချိန်မှာပင် အထက်ပါ ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုမှာ လုံးလုံးလျားလျား ပျောက်ပျက်၍ မသွားခဲ့။

နှစ်ဆယ်ရာစု အစောပိုင်းကာလတွင် အနောက်တိုင်းက ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဝင်များသည် သူ့ကို များစွာဂုဏ်တင်ချီးမြှင့်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အသက်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ သူ၏ပန်းနာရောဂါက ပို၍ဆိုးဝါးလာခဲ့ရာ ဆေးဝါးအပေါ်တွင် လုံးဝမှီခိုရသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်လာသည်။ ဤသို့ဖြင့် သူလည်း ပရိသတ်၏အပြင်သို့ ပို၍ရောက်ရှိသွားရသည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်ထုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာရီဗျူး (Buddhist Review) စာစောင်တွင် သူ့ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အလွန်ဆိုးနေသည်ဟု ဖော်ပြပါရှိသည်။ ယင်းစာစောင်မှာ ဂရိတ်ဗြိတိန်နှင့် အိုင်ယာလန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီးက ထုတ်ဝေသောစာစောင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၁၈ ခုနှစ်များတွင် ဟောပြောပွဲတချို့လုပ်ရန် သူစီမံခဲ့သည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၌ ကွယ်လွန်သောအခါတွင်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီး၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်အတွင်းရေးမှူး(ယာယီ)ဖြစ်နေသည်။ သို့တိုင် အယ်လင်ဘင်းနက်၏ နောက်ဆုံးကာလများမှာ ဆင်းရဲခြင်းအတိပြီးနေပါသည်။ ကလစ်ဖိုးနားက သူ့ဆောင်းပါး ၁၉၁၈ ၏ နိဂုံးတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးထားသည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းတစ်ပါးအဖြစ် ရှိ စဉ်က အလွန်နိုးကြားတက်ကြွပြီး ထက်မြက်အားကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်နေခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့ကြီး၌ လူမသိ၊ သူမသိ မထင်မရှားနေထိုင်ရသော လူဆင်းရဲဘဝတွင်ကား အရွယ်မတိုင်မီ အိုမင်းရင့်ရော်နေသော လူမမာကြီးဖြစ်နေရှာသည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်က ကုတ်အင်္ကျီဝတ်ဖို့ ပြင်လိုက်သည့်အခါ သူ့မိတ်ဆွေ မိနာဂန်းက 'ကုတ်အင်္ကျီကလည်း ပိုးကောင်တွေနဲ့ ပြည့်လို့ပါလား' ဟုဆိုလိုက်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက် ဝတ်မည့် ကုတ်အင်္ကျီတွင် အဝတ်အထည်ကို ထိုးဖောက်စားသောက်သော ပိုးကောင်လေးများကပ်ရောက်နေသည်ကို မြင်သဖြင့် ပြောလိုက်ခြင်း

ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ အယ်လင်ဘင်းနက်က 'သိပ်လှပတဲ့ ပိုးကောင်လေးတွေပါ' ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။ မိနာဂန်းက 'တစ်နေ့ကျရင် ခင်ဗျားကို ကုတ်အင်္ကျီအသစ်တစ်ထည် ဝယ်ပေးရဦးမယ်။ သည်အင်္ကျီက အပေါက်တွေနဲ့ ပြည့်နေတာပဲ' ဟု ဆက်ပြောရာ အယ်လင်ဘင်းနက်က 'သိတဲ့အတိုင်းပဲ၊ ကျွန်တော့်ကို မြင့်မြတ်တဲ့လူတစ်ယောက်လို့ ယူဆထားကြတယ်မဟုတ်လား' ဟုအနက်နှစ်ခွ ထွက်နိုင်သော စကားလုံးဖြင့် ပြန်ပြောလိုက်သည်

[အင်္ဂလိပ်စကားတွင် 'အပေါက်ကို (Hole) ဟုခေါ်၍ 'အပေါက်များသော'ကို (holey) ဟု ခေါ်ပါသည်။ 'မြင့်မြတ်သော'ကို (holy) ဟုခေါ်ရာ ယင်းစကားလုံးနှစ်လုံးသည် အသံထွက်တူနေသည်။ ထို့ကြောင့် အယ်လင်ဘင်းနက်က မြင့်မြတ်သောလူတစ်ယောက်ဟု ပြောသည်တွင် အသံထွက်အရ အပေါက်များသော လူတစ်ယောက်ဟုလည်း အနက်ထွက်နေပါသည်။]

အယ်လင်ဘင်းနက်၏ ရုပ်အလောင်းကို မော်ဒင်သုသာန်တွင် မြှုပ်နှံသည်။ သို့သော် ကမ္ဘည်းကျောက်တိုင်တော့ မစိုက်ထူထား။ သူ၏ ရာသက်ပန်မိတ်ဆွေကြီး ဒေါက်တာကက်စီးယပ်ပယ်ရေရာ (Dr. Cassius Pereria) က ဤသို့ရေးသားခဲ့သည်။

ယခုအချိန်တွင်ကား အလုပ်သမားကြီးသည် ဤဘဝအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချလိုက်လေပြီ။ ယင်းသို့ ချလိုက်ခြင်းအတွက် ဝမ်းမနည်းဘဲဝမ်းသာမိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလုပ်သမားကြီးမှာ အလွန်ပင်ပန်းနေပြီဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ပြိုပျက်နေပြီဖြစ်သော သူ၏ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်သည် တက်ကြွသောသူ၏ စိတ်ဓာတ်ကို အမိမလိုက်နိုင်တော့ပြီ။ သူသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို

အနောက်တိုင်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ လက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ဂျာနယ်များ ရေးသားထုတ်ဝေခြင်း၊ ဟောပြောပွဲများ လုပ်ခြင်းတို့ဖြင့် အပတ်တကုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ပြီး မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ကျွမ်းကျင်မှုအပြည့်၊ တက်ကြွသော အတွေးအခေါ်အပြည့်၊ တုပ၍မရနိုင်သော လှပင့်တယ်သည့် ကိုယ်ပိုင်ဟန်အပြည့်ဖြင့် ရေးသားဟောပြောခဲ့သည်။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျိုးရလဒ်တို့မှာ သိမြင်သူတို့အတွက် အားတက်ဖွယ်ကောင်းလှသည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်ကား မြင့်မြတ်သည့် လူသားတစ်ဦးဖြစ်ပေ၏။ အနောက်တိုင်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာထွန်းကားပြန့်ပွားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သူ၏ လေးနက်သော ခံစားမှု၊ ထက်သန်သော ယုံကြည်မှု၊ ပြင်းထန်သော အာရုံစိုက်မှုတို့ကို သူ၏ ရေးသားချက်တို့တွင် ထင်ထင်ရှားရှားမြင်တွေ့ရသည်။ ကဗျာဆန်သော စိတ်ကူး၊ သိပ္ပံနည်းကျသောစိတ်ဓာတ်၊ တရားမျှတရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတို့အား အလေးထားမှု ဤသုံးခုကို သူ ပေါင်းစည်းထားသည်။ သူသည် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်ကို အသက်ဝင်အောင် လုပ်စွမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ လုပ်ရာတွင် ဟောပြောခြင်းထက် ရေးသားခြင်းဖြင့် ပို၍လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

ဤစာအုပ်တွင် အယ်လင်ဘင်းနက်၏အတွေးအခေါ်တို့ကို ပြန်လည် အသက်ဝင်လာအောင် ကြိုးပမ်းထားပါသည်။ သူ၏ဘဝကို ကြည့်ရှုရာ၌လည်းကောင်း၊ ဝေဖန်အကဲဖြတ်ရာ၌လည်းကောင်း သမိုင်းနောက်ခံထားပြီး ကြည့်ရှုအကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ပြီးတော့မှ သူ၏ လောကအမြင်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွင့်တို့ကို စူးစမ်းပါသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ချောက်ချားဖွယ်အဖြစ်ဆိုးအတွင်း သူ၏အတွေးအခေါ်များ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာပုံကို တင်ပြထားသည်။ နောက်ဆုံးအနေနှင့် သူ၏ရေးသားချက်များသည် ယနေ့ခေတ်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်နေပုံကို

ဆွေးနွေးတင်ပြပါမည်။

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ ကွယ်လွန်သွားသည်မှာ မျိုးဆက် နှစ်ဆက် ကြာလေပြီ။ ဤမျှကြာပြီးမှ သူ၏အတွေးအခေါ်ကို မူလအတိုင်း အစစ်အမှန် ဖန်တီးတင်ပြရန်မှာ ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်။ ဤစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုရာ၌ အင်္ဂလန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သူရေးသားထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာတမ်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပေးစာများ၊ ဘီရိုလင်္ကာနှင့် အနောက်နိုင်ငံများရှိ သူနှင့်ခေတ်ပြိုင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပြောဆိုရေးသားချက်များအပေါ်တွင် အဓိက အမှီပြုပြီး ရေးသားပါသည်။

ပြောရမည်ဆိုလျှင် မည်သည့်အတ္ထုပ္ပတ္တိမှ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မကျပါ။ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတစ်ပုဒ်သည် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်ကို သရုပ်ဖော်သည့်နည်းတူ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသူ၏သဘောထားကိုလည်း ထင်ဟပ်ဖော်ပြနေမြဲဖြစ်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်ခေါ် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျကလည်း သူနှင့်ပတ်သက်၍ ယတိပြတ်ရေးသားပြောဆိုရန် ကြိုးပမ်းမှုမှန်သမျှကို သွေဖည်ရှောင်လွှဲနေပါလိမ့်မည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သူ့ခေတ်က မွေးထုတ်ပေးလိုက်သည့် လူတစ်ယောက်သာဖြစ်ပါ၏။ သူ့ကို မွေးဖွားသည့်အချိန်သည် ဗြိတိသျှအင်ပါယာကြီး ဘုန်းမီးနေလအတောက်ဆုံးအချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဘာသာရေးလမ်းသစ်တို့ကို စူးစမ်းရှာဖွေလိုသောဆန္ဒသည် လူငယ်များစွာ၏စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကျုံးဆုပ်ကိုင်နေခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်သည့်တိုင် အယ်လင်ဘင်းနက် တင်ပြခဲ့သော အတွေးအခေါ်၊ အသိမြင်တို့သည် ယခုထက်တိုင် အံ့ဝင်နေဆဲ ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူ ယုံကြည်ပါသည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်၏ ဘဝကို လေ့လာခြင်းသည် အမေလျော့ခံသမိုင်းကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်ရုံသာမက မျက်မှောက်ခေတ်ကိုလည်း စိတ်အားတက်ကြွမှု ပေးပါလိမ့်မည်။

အမှန်တရားကို ရှာဖွေခြင်း

အယ်လင်ဘင်းနက်၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စုစည်းတင်ပြရာတွင် သူနှင့် အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေနှစ်ဦး၏ ရေးသားချက်များမှ အများဆုံးရယူပါသည်။ ယင်းတို့မှာ အလက်စတာကရိုလီ (Aleister Crowley) နှင့်ဒေါက်တာကက်စီးယပ်ပယ်ရေရာ (Dr. Cassius Pereira) တို့ဖြစ်သည်။ (ပယ်ရေရာသည် နောက်ပိုင်းတွင် အရှင်ကဿပထေရ်အဖြစ် ထင်ရှားလာသည်။) အယ်လင်ဘင်းနက်နှင့် ကရိုလီ၏ဆက်ဆံရေးသည် ရာသက်ပန်မတည် မြဲခဲ့။ သူတို့နှစ်ဦးစပြီး မိတ်ဆွေဖြစ်သည်မှာ ဂန္ဓာရီပညာကို အယ်လင်ဘင်းနက် ပိုပြီးစိတ်ဝင်စားနေခဲ့ချိန်က ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ဂန္ဓာရီပညာရပ်နယ်ပယ်အတွင်းသို့ ကရိုလီ တိုးဝင်သွားသည်နှင့် သူတို့နှစ်ဦး၏ ဆက်ဆံရေးလည်း တစ်စတစ်စ ဝေးကွာ ပြတ်တောက်သွားသည်။ ပယ်ရေရာနှင့်ဆက်ဆံရေးကတော့ ပိုမိုခိုင်မာသော အခြေခံအုတ်မြစ်ပေါ်တွင် အခြေခံထားသဖြင့် ရာသက်ပန် ခိုင်မြဲခဲ့သည်။ ထိုအခြေခံအုတ်မြစ်

ကား ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုဖြစ်သည်။

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးအကြိမ်ရောက်သွားသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ သူတို့နှစ်ဦး စတင်တွေ့သိကြခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အယ်လင်ဘင်းနက် ရောက်သွားသည့်အခါမှာလည်း သူတို့နှစ်ဦး၏ ဆက်ဆံရေးမှာ မပြတ် သွား။ သူတို့နှစ်ဦးသည် စိတ်ချင်းနီးစပ်တူညီလှပေရာ တယ်လီပသီဖြင့် ဆက်သွယ်နိုင်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ အလှမ်းဝေးသောနေရာ တစ်ခုစီ တွင် နေစဉ်၌ပင် တစ်ဦး၏အတွေးကို ကျန်တစ်ဦးကသိနေ သည်ဟု လည်းကောင်း ပယ်ရေရာ(အရှင်ကဿပ)ကပြောကြောင်း အလက် ရောဘတ်ဆန်က ဆိုသည်။

* * *

အယ်လင်ဘင်းနက်ကို ၁၈၇၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်တွင် လန်ဒန် မြို့၌ မွေးဖွားသည်။ သူ၏ဖခင်မှာ လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာတစ်ဦးဖြစ် သည်။ သို့သော် အယ်လင်ဘင်းနက် ငယ်စဉ်ကပင် ဖခင်ဖြစ်သူ ကွယ်လွန် သွားသည်။ ထိုအခါ မစ္စတာမက်ဂရီဂါ (Mr.Mc Gregor) အမည်ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက မွေးစားလိုက်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် မက်ဂရီဂါ သေသည်အထိ ထိုမျိုးရိုးအမည်နှင့်ပင် ရှိနေခဲ့သည်။ စသည် ဖြင့် ပယ်ရေရာက ဆိုသည်။ (အရှင်ဗလန်ဂေါဒအာနန္ဒာမိတြေးယျ အမည်ရှိ ဘုန်းကြီးကလည်း စာရေးသူကို ထိုစကားအတိုင်း ပြောဖူး သည်။) အယ်လင်ဘင်းနက်ကို သူ့မိခင်က စည်းကမ်းတင်းကျပ်သော ကက်သလစ် ခရစ်ယာန်တစ်ဦးအဖြစ် မွေးမြူခဲ့သည်ဟု ကရိုလီ က လည်း ပြောလေရာ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် မိခင်ဖြစ်သူနှင့်လည်း အဆက်အသွယ်ပြတ်ခဲ့ပုံမရ။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အရွယ်ရောက်လျှင် ဘတ်သ်မြို့၌ ပညာ သင်သည်။ ဓာတ်ခွဲပညာရှင်အဖြစ် လေ့ကျင့်သင်ကြားပြီးနောက် ဒေါက်တာဘားနတ်ဒိုင်ယာ (Dr. Bernard Dyer) ထံတွင် အလုပ် ဝင်လုပ်သည်။ ဒေါက်တာဘားနတ်ဒိုင်ယာကား ဓာတ်ခွဲပညာရှင် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကြံအပေး ဓာတုဗေဒပညာရှင်အဖြစ်လည်း ကောင်း နိုင်ငံတကာသိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက် အလုပ်ဝင်သည့်အချိန်တွင် ဒေါက်တာဘားနတ်ဒိုင်ယာသည် လန်ဒန် ပြောင်း ရောင်းဝယ်ရေးကုမ္ပဏီကြီး (London Corn Trade) ၏ တရားဝင် ဓာတ်ခွဲပညာရှင်ကြီးအဖြစ် လန်ဒန်မြို့တွင် အခြေချနေထိုင်လျက် ရှိသည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်၏ ငယ်စဉ်ဘဝ အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အကြမ်းဖျင်းသာ သိရသည်။ သိနိုင်သမျှ အချက်အလက်အရဆိုလျှင် သူသည် အလွန်စိတ်ခံစားချက်ပြင်းထန်ပြီး လေးလေးနက်နက်ရှိသော လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ၏ မိရိုးဖလာဘာသာကို သိပ္ပံပညာနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဟု ထင်မြင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူ့မျက်မှောက်၌ တွေ့ကြုံသိမြင်နေရသည့်ဆင်းရဲဒုက္ခတို့နှင့် အနန္တမေတ္တာရှင် ဣဿရ အယူအဆကို အံဝင်အောင် မဆက်စပ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း မိရိုးဖလာဘာသာနှင့် ကင်းကွာပြတ်တောက်ခဲ့သည်။ သူ့ဘဝတစ် လျှောက်လုံး မပြတ်နှိပ်စက်ခဲ့သော ပန်းနာရောဂါသည် ငယ်စဉ်ကပင် သူ့ထံ၌ စွဲကပ်ခဲ့ပုံရသည်။ ယင်းပန်းနာရောဂါကြောင့် သူသည် ဘယ် အလုပ်မှာမှ စွဲစွဲမြဲမြဲမနေနိုင်ခဲ့။ ရောဂါဆိုးနှိပ်စက်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ မိသားစုအခြေအနေဆိုးဝါးသည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် သူ့မှာ မကြာ ခဏဆင်းရဲတွင်းနက်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် သူသည် ငယ်ပေါင်းကြီးဖော် ဖြစ်ပေတော့သည်။ 'အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သုခ

ချမ်းသာကို ဘယ်သောအခါကမှ မသိခဲ့။ မိခင်၏ဝမ်းကြာတိုက်၌ ရှိနေစဉ်ကပင် ချမ်းသာပျော်ရွှင်မှုကို သူယုံကြည်မှုမရှိဘဲ စက်ဆုပ် မုန်းတီးခဲ့သည်'ဟု ကရိုလိက ရေးသားခဲ့သည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သုခချမ်းသာကို ယုံကြည်ခြင်းမရှိခဲ့ စေကာမူ အမှန်တရားနှင့်မြင့်မြတ်ကောင်းမွန်ခြင်းတရားကို ရှာဖွေရေး ကိုကား ဧကန်ယုံကြည်ခဲ့သည်။ ယင်းယုံကြည်မှုသည် ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် သူ့ဘဝအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပုံရသည်။ ဆယ့်ကိုးရာစုနှစ် အတွင်း ဖြစ်ထွန်းခဲ့သော သိပ္ပံဆိုင်ရာတိုးတက်မှုတို့သည် သူ့စိတ်အာရုံ ကို အထူးဆွဲဆောင်နေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် သူ့စိတ်ဝင်စားသည်မှာ ဓာတုဗေဒနှင့် လျှပ်စစ်ပညာတို့ဖြစ်သည်။ သူ၏ရေးသားချက်များတွင် သိပ္ပံဆိုင်ရာတင်စားချက်များ စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့နေသည်။ သိပ္ပံပညာ ဆိုသည်မှာ သူ့အတွက်မူ နည်းပညာထက်မက အဓိပ္ပာယ်ရှိသော လေးနက်သော အရာဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝနှင့် လူ့အသိစိတ်ဆိုင်ရာ အမှန်တရားကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် သိပ္ပံပညာကို သူဆက်စပ်ထားသည်။

အထူးသဖြင့် သူ ငယ်စဉ်က သိပ္ပံပညာနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာမှုတို့သည် ရောယှက်နေခဲ့သည်။ မိရိုးဖလာဘာသာကို စွန့်လွှတ်ပြီးနောက်တွင် ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ဘက်သို့ သူဦးလှည့်သည်။ ၁၈၉၀ ခုနှစ် အသက်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အရွယ်တွင် အက်ဒွပ် အာနိုး၏ 'အာရှတိုက်၏အလင်းရောင်' ကဗျာကိုဖတ်ရသည်။ ယင်းကဗျာကို ဖတ်ရသည့်အချိန်မှာပင် အယ်လင်ဘင်းနက်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သွားတော့သည်ဟု အချို့ကဆိုကြသည်။ ယင်းအဆိုမှာ သိပ်မသေချာလှ။ သံသယဖြစ်စရာများ ရှိနေသည်။ အာရှတိုက်၏ အလင်းရောင်ကဗျာသည် သူ့အပေါ်တွင် ဩဇာအလွန်ကြီးမားသည်မှာ သေချာသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်၌ သူ၏ စူးစမ်းလေ့လာမှုနယ်ပယ်သည်

ထို့ထက်များစွာ ကြီးမားကျယ်ပြန့်နေပါပြီ။ သူသည် ဟိန္ဒူစာပေကို လည်း လေ့လာနေရာ အာရှတိုက်၏အလင်းရောင်ကဗျာသည် ယင်း လေ့လာမှု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်မျှသာ ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်၌ပင် သူသည် အသက်ရှုထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ဈာန်သမာဓိ ဝင်စားခြင်း စသော ယောဂကျင့်စဉ်များကို လေ့ကျင့်နေခဲ့သည်ဟု ပယ်ရေ ရာ ကရော၊ ကရိုလီကပါ ဆိုသည်။ ယင်းယောဂကျင့်စဉ်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာထက် ဟိန္ဒူဘာသာနှင့်ပို၍ နီးစပ်သည်။ ထိုကျင့်စဉ်များ ကြောင့်ပင် သူ၏ပန်းနာရောဂါ ပိုဆိုးလာခဲ့ရသည်ဟု ပယ်ရေရာက ယူဆသည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အသက်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အရွယ် တွင် ရှိဝဇာရဏဟုခေါ်သည့် ဈာန်ကိုဝင်စားနိုင်ခဲ့သည်ဟု ကရိုလီက ဆိုသည်။ ‘ယင်းဈာန်အဆင့်မှာ ယောဂကျင့်စဉ်တွင် အလွန်မြင့်သော အဆင့်ဖြစ်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်တစ်ယောက် မရူးသွပ်ဘဲ အသက် ဆက်လက်ရှင်နေခြင်းမှာ အလွန်ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ဖြစ်သည်’ စသည် ဖြင့် ကရိုလီက ကောက်ချက်ချသည်။ သို့သော် ယင်းဈာန်ကို ပြန်လည် ဝင်စားချင်သေးသည်ဟု အယ်လင်ဘင်းနက်က ပြောကြောင်း ကရိုလီ က ဆိုပြန်သည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့ လာစူးစမ်းမိသည့်အပြင် သီယိုဆိုဖီ (theosophy) နှင့် ဝိညာဉ်ဝါဒ (spiritualism) တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ပညာနှင့် အနောက်တိုင်း ဂန္ဓာရီပညာတို့ကိုလည်းကောင်း လေ့လာလိုက်စားခဲ့သည်။ ဝိညာဉ်ဝါဒ သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ ဆယ့်ကိုးရာစုအလယ်ပိုင်းလောက်တွင် ရောက်ရှိ လာသည်။ နတ်ဝင်သည်များမှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်နိုင်သော ဝိညာဉ် လောကတစ်ခု ရှိနေသည်ဟူသည့် ယုံကြည်မှုတွင် အခြေခံသောဝါဒ ဖြစ်သည်။ ယင်းဝါဒသည် အဂ္ဂိရတ်ပညာ၊ မှော်ပညာ၊ ဂန္ဓာရီပညာ

များအား စိတ်ပါဝင်စားမှုတို့နှင့် ဆက်စပ်လာသည်။ ပုံစံပြုရလျှင် သီယိုဆိုဖီအသင်းကို စတင်တည်ထောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော မဒမ်ဘလာဗက်စကီး (Madam Blavatsky) က သူမသည် ဝိညာဉ်လောက က ဆရာမြတ်မဟတ္တမများ (Mahatmas) နှင့် ဆက်သွယ်နိုင်သည်ဟု ပြောသည်။ ဘင်းနက်အတွက် အရေးပါသောအချက်မှာ ၁၈၈၇ ခုနှစ်တွင် ဝီလျံဝင်းဝက်စကော့ (William Wynn Westcott) နှင့် ဆင်မြူရယ်လစ်ဒယ်မက်ဂရီဂါမာသာ (Smauel Liddel Mac Gregor Mathers) တို့က 'ရွှေအရုဏ်ဦး' အမည်ရှိ ဟာမက်တစ် ဂန္ဓာရီဂိုဏ်းကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမပိုင်းတွင် ရွှေအရုဏ်ဦးဂိုဏ်းသားတို့သည် နက္ခတ်ဗေဒင်ပညာ၊ အဂ္ဂိရတ်ပညာ၊ ဂန္ဓာရီပညာ၊ ကဗလာပညာ (ဂျူးဘာသာနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဂန္ဓာရီ ပညာ) စသည့် စိတ်ဝိညာဉ်နှင့် သက်ဆိုင်သော ပညာရပ်များကို စိတ်ပါဝင်စား လေ့လာလိုက်စားကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်ကား မှော်ပညာဆိုင်ရာ အစီအရင်တို့ကို လေ့လာကျင့်ကြံလာကြသည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ရွှေအရုဏ်ဦးဂိုဏ်းသို့ ၁၈၉၄ ခုနှစ်တွင် ဝင်သည်။ ယင်းဂိုဏ်းသို့ဝင်ရာ၌ ဧဟိဩရ (Iehi Aour) ဟူသောအမည်ကို ခံယူသည်။ ယင်းအမည်မှာ ဟီးဘရူးအမည်ဖြစ်၍ 'အလင်းရောင် ရှိစေသတည်း' ဟူသောအနက်ထွက်သည်။ ဝင်ရောက်ပြီး မကြာခင်မှာပင် သူ၏စိတ်တန်ခိုးအစွမ်းသတ္တိကို အထင်ကြီးလေးစားလာကြရာ အရေးပါအရာရောက်သောဂိုဏ်းသား တစ်ဦးဖြစ်လာတော့သည်။

ဤအပိုင်းတွင် အယ်လင်ဘင်းနက်နှင့်ပတ်သက်၍ ရနိုင်သမျှ အချက်အလက်အများစုမှာ ကရိုလီထံမှလာသည့် အချက်အလက်ချည်းဖြစ်သည်။ ကရိုလီသည် ရွှေအရုဏ်ဦးဂိုဏ်းသို့ ၁၈၉၈ ခုနှစ်တွင်ဝင်သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်နှင့်ပတ်သက်၍ သူ၏ပထမဆုံးအမြင်မှာ

‘အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အလွန်ကြီးမားသော စိတ်စွမ်းအင်နှင့် မှော် ပညာတန်ခိုးကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်’ဟူ၍ဖြစ်သည်။ သူနှင့် အယ်လင် ဘင်းနက်တို့ တွေ့သည့်အချိန်တွင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အခန်း ကျဉ်းလေးတစ်ခန်း၌ ငှားရမ်းနေထိုင်နေသည်။ ယင်းအခန်းကျဉ်း ကလေးကို ကရိုလီက အလွန်ညစ်ပတ်စုတ်ပြတ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း လှသော အခန်းကျဉ်းကလေးဟု ရေးသားထားပါသည်။ ထို့ပြင် အယ်လင် ဘင်းနက်၏ အသွင်အပြင်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ ရေးသားထားသည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အရပ်ရှည်သည်။ သို့သော် ရောဂါ ကြောင့် ခါးကကိုင်းနေသည်။ ဦးခေါင်းမှာ ဆံပင်ဖုတ်သိုက်ကြီးဖြစ်နေ သော်လည်း အလွန်ခုံညားသည်။ မျက်ခုံးရိုးနှစ်ဖက်က ကျယ်ပြီးမြင့် သည်။ ယင်းမျက်ခုံးရိုးနှစ်ဖက်အောက်တွင် ရဲဝံ့သောမျက်လုံးများ ရှိသည်။ ရောဂါဝေဒနာကို အစဉ်တစိုက်ခံစားခဲ့ရမှုကြောင့် မျက်ကွင်း မှာချိုင့်နေပြီး အသားအရေက ဖြူဖပ်ဖြူရော်ဖြစ်နေသည်။ ထိုအပြစ် များသာ မရှိပါမူ သူ့မျက်နှာသည် လွန်စွာတင့်တယ်မည့် မျက်နှာဖြစ် သည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်ကား ကျန်းမာရေးမကောင်းသော်လည်းအလုပ် အလွန်လုပ်သူဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာ(အထူးသဖြင့် လျှပ်စစ်ပညာ)နှင့် ပတ်သက်၍ သူသိထားသမျှမှာ ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းပြီး တိကျသေချာ လှသည်။ သိပ္ပံပညာအပြင် ဟိန္ဒူဘာသာနှင့်ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ကိုလည်း လေ့လာထားသေးသည်။ ယင်းသို့ လေ့လာလိုက်စားရာ၌ သုတေသီ ပညာရှင်တစ်ဦးကဲ့သို့ လေ့လာသည်သာမက မွေးရာပါဇာတိဉာဏ်မှ လာသော ထိုးထွင်းမှုဖြင့်လည်း သိမြင်ထားသည်။ မြင့်မြတ်သော ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ ကြီးမားသောအရည်အသွေးအဆင့်အတန်းကို ကျွန်ုပ် အပြည့်အဝ မသိပါ။ သို့သော်တခြားလူတစ်ဦးက ငါးနှစ်ကြာ သင်ကြား

ပေးနိုင်သည်ထက် ပိုလွန်သော ပညာကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်က တစ်နှစ်နှင့် သင်ကြားပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟုလည်း ကျွန်ုပ်ချက်ချင်းသိမြင်ခဲ့ရသည်။

ကက်နက်ဂရန် (Keneth Grant) က ညွှန်းသည့် ကရိုလီ၏ စာမူတစ်ခုတွင်လည်း အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်

ကျွန်ုပ်တို့က သူ့ကိုအဖြူရောင်သူရဲကောင်းကြီးဟု ခေါ်ကြသည်။ အဖြူရောင်သူရဲကောင်းကြီးဟူသည်မှာ 'ကြေးမုံမှန်ပြင်ထဲက အဲလစ်'ဟူသော ပုံပြင်ထဲက ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင် ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ချစ်စရာကောင်းသူ၊ အလွန်သဘောမနောကောင်းသူ၊ ဘာမှ အန္တရာယ်မပေးတတ်သူ၊ ဘာမှ လက်တွေ့မကျသူ၊ သို့သော် သူသည် သူရဲကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ပေ၏။ ထို့ပြင် အဖြူရောင်လည်း ရှိပေ၏။ သူ့ထက်ဖြူသူ မည်သူမျှ ဤကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်တွင်လမ်း မလျှောက်ဖူးသေး။ သူသည်လည်း ဘယ်တော့မှ မြေကြီးပေါ်မှာ လမ်းမလျှောက်ဖူး။ သူကား ပါရမီရှင်၊ အပြစ်နာကင်းသော ပါရမီရှင်၊ သို့သော် အလွန်အမင်းချွတ်ခြံကျနေသော ပါရမီရှင်။

လန်ဒန်မြို့ကြီးတစ်မြို့လုံးက သူ့ကိုအဆင့်မြင့်စွမ်းရည် ပြသနိုင်သော မှော်ဆရာကြီးတစ်ဆူအဖြစ် သိထားကြကြောင်းလည်း ကရိုလီက ရေးထားပြန်သည်။ သူ၏တန်ဖိုးအစွမ်းကို မယုံကြည်သူတစ်ဦးအား လုံးဝလှုပ်ရှား၍မရအောင် ဘင်းနက်က မှော်ကြိမ်လုံးနှင့် ပြုစားပြခဲ့ကြောင်း ကရိုလီက နှစ်ကြိမ်မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည်။

၁၈၉၉ ခုနှစ်တွင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အရှေ့တိုင်း၏ ရှေးဟောင်းဘာသာရေးတို့ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း စိတ်ဝင်စားနေခဲ့သည်။ သူတစ်ပါးအား ဒုက္ခပေးရမည်ကို အလွန်စက်ဆုပ်တတ်သည့် လူယဉ်ကျေးတစ်ယောက်အဖြစ် လူအများ၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုကိုလည်း ခံနေ

ရပါသည်။(ကျွန်ုပ်သိဖူးသည့် လူတို့အနက် အယဉ်ကျေး၊ အသိမ်မွေ့ ဆုံးသူဖြစ်သည်ဟု ကရိုလီက နောက်ပိုင်းတွင် ရေးသားခဲ့သည်။) သူသည် စာပေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖတ်ရှုလေ့လာပြီး ကျင့်စဉ်တချို့ကိုလည်း ကျင့်ကြံနေခဲ့သည်။ အသက်ရှူထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ဈာန်သမာဓိဝင်စားခြင်းဟူသော ယောဂကျင့်စဉ်များကို ကျင့်နေခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုလည်း အထူးနှစ်သက်သဘောကျခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် “အာရှတိုက်၏အလင်းရောင်”ဟူသော ကဗျာ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ခံရသည်။ အနောက်တိုင်း ဂန္ဓာရီကျင့်စဉ်နှင့် မှော်အတတ်ပညာတို့ကိုလည်း စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ မိမိ၌ စိတ်တန်ခိုးရှိနေသည်ကိုလည်း ကိုယ့်ဘာသာ သိမြင်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးပေါ် သိပ္ပံဆိုင်ရာတွေ့ရှိချက်တို့ကိုလည်း သိထားပြီး သိပ္ပံပညာ၏အလားအလာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း အကောင်းမြင်နေခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ပန်းနာရောဂါသည် သူ့ ကျန်းမာရေးကို အကြီးအကျယ် အနှောင့်အယှက်ပေးနေသည်။

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ အယ်လင်ဘင်းနက်သွားသည်။ ယင်းခရီးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ကရိုလီကစုဆောင်းပေးသည်။ ယင်းခရီးမှာ သူ့အသက်ကို ကယ်တင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သူ့ပန်းနာရောဂါမှာ အအေးနှင့်မတည့်။ အပူပိုင်းဒေသတစ်ခုသို့ သူ့ကိုမပို့လျှင် သေလိမ့်မည်ဟု သူ့မိတ်ဆွေများက စိုးရိမ်နေကြသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင် အရှေ့တိုင်းတွင် အနောက်တိုင်း၏ ဂန္ဓာရီပညာတို့ကို ပြန့်ပွားအောင်လည်း အယ်လင်ဘင်းနက် လုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ကရိုလီက မျှော်လင့်နေသည်။ သို့သော် ကရိုလီမျှော်လင့်သလိုကား မဖြစ်ခဲ့။ မျှော်လင့်ချက်နှင့် ပြောင်းပြန်သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ရွှေအရက်ဦးဂိုဏ်း၏ မျှော်လင့်အားထားမှုကို လွှဲဖယ်လိုက်ပြီးမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်လာခဲ့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာသည်သာ အနောက်တိုင်း၏ ဘာသာရေး အကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့်တစ်ခုတည်းသော အရာဖြစ် သည်ဟု သဘောပေါက်သွားပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို အနောက်တိုင်းသို့ သယ်ဆောင်သွားလေတော့သည်။

သီရိလင်္ကာရောက် အယ်လင်ဘင်းနက်

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်ခန့် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ နေထိုင်စဉ်အတွင်း ပါဠိဘာသာကို သင်ယူ လေ့လာသည်။ တရားကျင့်ကြံမှုကို တိုးတက်အောင်လုပ်သည်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာတရားဓမ္မနှင့်စပ်၍ သူ၏ပထမဆုံးဟောပြောပွဲကိုလည်း သီရိ လင်္ကာတွင်ပင် လုပ်ခဲ့သည်။ တွေ့သမျှ အထောက်အထားအရ ပြောရ လျှင် ဤကာလသည် အယ်လင်ဘင်းနက်ဘဝအတွက် တကယ့် အလှည့်အပြောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သူ့အား နှိပ်စက်နေခဲ့သော ပန်းနာ ရောဂါကလည်း သက်သာလာသည်။ သူ့အား နှိပ်စက်နေခဲ့သော ပန်းနာ ရောဂါကလည်း သက်သာလာသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလန်မှာ နေခဲ့စဉ် တုန်းက မစားမဖြစ်စားခဲ့ရသော ဆေးဝါးတို့ကိုပင် မစားဘဲ နေသည်။ အရေးအကြီးဆုံးမှာ ဘာသာရေးလေ့လာစူးစမ်းမှုအတွက် အဓိက အာရုံစိုက်စရာ နေရာတစ်ခုကို တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ပထမတွင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သူ၏စူးစမ်းရှာဖွေမှု ကွန်ရက်

ကို အလွန်ကျယ်ပြန့်စွာ ဖြန့်ကြက်လိုက်သည်။ ပယ်ရေရာ၏ အဆိုအရ သူသည် ကမ်ဘူရူဂမူဝါသို့သွားပြီး သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ) ဘုန်းတော်ကြီး တစ်ပါးထံတွင် ပါဠိဘာသာသင်ယူသည်။ ခြောက်လ သင်ယူပြီးသော အခါ ပါဠိစကားကို သွက်သွက်လက်လက်ပြောနိုင်ပြီ။ ဤအချက်က အယ်လင်ဘင်းနက်၏ ဉာဏ်ထက်မြက်မှုကို ပြသနေပါသည်ဟု ပယ်ရေရာ က ဆိုသည်။ သို့တိုင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ တစ်ခုတည်း ဌိသာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကန့်သတ်ပိတ်ပင်မထား။ သီရိလင်္ကာသို့ ကရိလီ သွားသည့်အခါ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ရာမနသန်အမည်ရှိ တမိ အမျိုးသားကြီးထံတွင် ယောဂဒဿနနှင့် လက်တွေ့ကျင့်စဉ်များကို ဆတက်ထမ်းပိုးတိုး၍ လေ့လာသင်ယူနေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရာမနသန်သည် အထက်တန်းစားပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၏ ရှေ့နေချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းနေသည်။ သူ့သားအား အလွတ် ပညာသင်ပေးရန် အယ်လင်ဘင်းနက်ကို ဆရာအဖြစ် ငှားထားပါသည်။

ကရိလီ၏ ဖော်ပြချက်တို့အရဆိုလျှင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ကျင့်စဉ်အမျိုးမျိုးကို စမ်းသပ်ကျင့်ကြံနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ပုံစံပြရလျှင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သူ့လက်မောင်းတွင် မျှော့ကို တွယ်ပြီး သွေးစုပ်စေသည်။ ထို့နောက် အသက်ရှူကျင့်စဉ်တစ်ခုအဖြင့် ယင်းမျှော့ကို ကွာကျစေနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် အသက်ရှူ ကျင့်စဉ်ဖြင့်ပင် ဈာန်ဝင်စားပြနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ဈာန်ဝင်နေချိန်၌ သူ့ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို ပြောင်းပြန်လှန်၍လည်း သူ သိမည်မဟုတ် ဟုဆိုသည်။ ထိုအချက်ကို ပယ်ရေရာကလည်း မှန်ကန်ကြောင်း ထောက်ခံသည်။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်း အယ်လင်ဘင်းနက်က သူ့အား တရားကျင့်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ များစွာသင်ကြားပေးခဲ့သည်ဟု သူ ရေးသားခဲ့သည်။ အယ်လင်ဘင်းနက်သင်ကြားပြသပေးသည့် တရား

ကျင့်စဉ်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာမှလာသည့်ကျင့်စဉ်များဟု ပယ်ရေရာက မှတ်ထင်ခဲ့သည်။ နောက်မှ ခရစ်ယာန်ဂမ္ဘီရပညာများ၊ အနောက်တိုင်း ဂန္ဓာရီပညာများ၊ ဟိန္ဒူကျင့်စဉ်များလည်း ပါဝင်ကြောင်း သဘောပေါက် သွားသည်။

‘ထိုအချိန်က အယ်လင်ဘင်းနက်၏အသိတရားသည် မပြတ်မသား မှန်ဝါးဝါးသာရှိသေးသည်။ ထူးဆန်းအံ့ဩမှုတို့ နောက်သို့လိုက်၍ လေ့လာနေဆဲသာဖြစ်သည်။ စစ်မှန်သော လမ်းမကြီးတစ်ခု၏ အစွန်း အနား၌သာ ကျက်စားနေသေးသည်’ဟု ပယ်ရေရာက ရေးသည်။

ဤသို့ဆိုလျှင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ပညာရပ်အမျိုးမျိုးမှ ကိုယ်နှစ်သက်ရာကို ရွေးချယ်ယူတတ်သည့် လူတစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်လေ သလော။ စင်စစ် ရွှေအရုဏ်ဦးဂိုဏ်းသည်လည်း ယင်းအလုပ်မျိုးကို လုပ်တတ်သည့် ဂိုဏ်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ အယ် လင်ဘင်းနက် ရောက်သည့်အခါ အစီအစဉ်ပြောင်းသွားလေတော့ သည်။ ပညာရပ်အမျိုးမျိုးမှ ကောင်းနိုးရာရာ ကျင့်စဉ်တို့ကို စမ်းသပ် ကျင့်ကြံပြီး စိတ်တန်ခိုးရရှိအောင်လုပ်ခြင်းသည် သာမန်လောကီ အောင်မြင်မှုမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ စစ်မှန်သောပညာ သို့မဟုတ် လွတ် မြောက်မှုနှင့်မူ ဘာမှမဆိုင်ကြောင်း တဖြည်းဖြည်း သိမြင်လာသည်။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာက အပေါ်စီးရောက်သွားတော့သည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် သူ့ကိုယ်သူ သင်္ကန်းဝတ်သင့်သည် ဟု ပို၍ ပို၍ သဘောပေါက်လာသည်။ ဈာန်နှင့် သမာဓိ ဝင်စား ခြင်းဖြစ်ရပ်များသည် ပထမတစ်ကြိမ်ကဲ့သို့ သူ့အား ဆွဲဆောင်နိုင် ခြင်း မရှိတော့ပြီ။ ယင်းဖြစ်ရပ်များသည် စစ်မှန်သော စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုအတွက် ပုန်းအောင်းနေသော အနှောင့်အယှက် အတားအဆီးများသာဖြစ်သည်ဟု သူမြင်လာသည်။ ဈာန်ဝင်စားမှု

များသည် တည်ကြည်မှုရှိအောင် သူ ကြိုးစားနေသောစိတ်ကို မထိန်းချုပ်နိုင်အောင် ဖြိုခွဲပစ်နေသည်။ သူ ရှာဖွေနေသော အဆုံးစွန် အမှန်တရားကို မရအောင်ပိတ်ပင်နေသည်။ ဤကဲ့သို့ အလွန်အားကြီးသည့် ပီတိသုခများ၏ ဆွဲဆောင်မှုကို ပြန်လည် တွန်းလှန်နိုင်သည့် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားများ အယ်လင်ဘင်းနက်တွင် ရှိသည်' ဟု ကရိုလီက ရေးသည်။

၁၉၀၁ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ကိုလံဘိုမြို့ရှိ သီယိုဆိုဖီအသင်းတိုက် (Hope Lodge) တွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းဟောပြောသည်။ ဟောပြောသည့် အကြောင်းအရာမှာ သစ္စာလေးပါးတရားဖြစ်သည်။ သူ၏မိတ်ဆွေဖြစ်သူ လူငယ်ကလေး ကက်စီးယပ်ပယ်ရေရာအတွက်ကား ဤဟောပြောပွဲသည် သူ့ဘဝအတွက် အလှည့်အပြောင်းဖြစ်သည်။ ဤအလှည့်အပြောင်းကြောင့် နောက်ဆုံး၌ လူဝတ်ကြောင်ဘဝကို စွန့်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် အယ်လင်ဘင်းနက်သည်လည်း လူဝတ်ကြောင်ဘဝကို စွန့်လွှတ်ပြီး ရဟန်းဘဝသို့ ကူးပြောင်းခြင်းသည်သာ သူ့ဘဝအတွက် တစ်ခုတည်းသောလမ်းဖြစ်သည်ဟု တစ်ထစ်ချယုံကြည်ပြီး ဟောပြောနေခဲ့သည်။ သီရိလင်္ကာရှိ အယ်လင်ဘင်းနက်ထံသို့ အလည်ရောက်လာစဉ်အတွင်း ကရိုလီက ဤသို့ ကောက်ချက်ချခဲ့သည်။

'အယ်လင်ဘင်းနက်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာစမ်းသပ်နေသည်ဟု ဆိုစေကာမူ စင်စစ် သူ့အတွင်းအဇ္ဈတ္တတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်နေပါပြီ။ ဗုဒ္ဓဘာသာရှိ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုလေ့လာဖတ်ရှုလေလေ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဆွဲဆောင်မှုဘက်သို့ ပါလေလေဖြစ်သည်။

အယ်လင်ဘင်းနက်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရဟန်းခံရန် ဆုံးဖြတ်

လိုက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရဟန်းသံဃာများသည် ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မဝိနယနှင့် ပိုညီသည်ဟု သူမြင်ခဲ့ကြောင်း ကရိုလီ၏ ရေးသားချက်က ထောက်ပြ နေသည်။ သီရိလင်္ကာတွင် မြင်တွေ့ရသော နတ်မိစ္ဆာအကကဲ့သို့သော အကျင့်များကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ စိတ်ညွတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သီရိလင်္ကာ မှထွက်ခွာလာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကိုဖော်ပြသည့် တခြားအထောက် အထားများ မရှိစေကာမူ မှော်ပညာ၊ စိတ်တန်ခိုးနှင့် လျှို့ဝှက် လောကီ ပညာများနောက် လိုက်သောလမ်းသည် ပြည့်စုံခြင်းမရှိကြောင်း သဘောပေါက်ပြီး ထွက်ခွာလာခြင်းဖြစ်သည်မှာ သေချာလှပါသည်။

မြန်မာပြည်ရောက် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ

၁၉၀၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့၌ အယ်လင်ဘင်းနက် ရှင်သာမဏေဝတ်သည်။ သူ ၏ ဘွဲ့မှာ အရှင်အာနန္ဒာမေတြိယဖြစ်၏။ နောက်ပိုင်းတွင် မေတြိယဟူသော စကားလုံးအစား ပါဠိစကား မေတ္တေယျသို့ပြောင်းပြီး အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ ဖြစ်လာသည်။ စစ်တွေမြို့ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့ ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် သီတင်းသုံးနေထိုင်ရင်း ဗုဒ္ဓစာပေကိုလေ့လာ သင်ယူသည်။ သူ့အားထောက်ပံ့သူများတွင် ဆရာဝန်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သူ ဒေါက်တာသာနုပါဝင်သည်ဟု ပယ်ရေရာနှင့် ကရိုလီတို့က ဖော်ပြကြ သည်။ နောက်ခြောက်လအကြာ ၁၉၀၂ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် ရွှေပြားဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ထား၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်သည်။ ထိုနှစ်အတွင်းမှာပင် သူ့ထံသို့ ကရိုလီရောက်လာသည်။ ဘဝပြောင်း သွားသော အယ်လင်ဘင်းနက်ကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ခြင်းမှာ သူ့အဖို့ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းနေသည်။ 'အရပ်ပုသော မြန်မာ

လူမျိုးတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မြင်ရသည့်အခါ အယ်လင်ဘင်းနက်သည် အလွန်အရပ်ရှည်သူကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် ယခင်ကရှိသော ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုမှာမူ ရှိမြဲရှိနေသည်'စသည်ဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာ မေတ္တေယျတစ်ဖြစ်လဲ အယ်လင်ဘင်းနက်ကို ရည်ညွှန်းရေးသားခဲ့သည်။

သို့သော် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျတွင် ပန်းနာရောဂါပြန်ထနေ သည့်အချက်ကိုလည်း ရည်ညွှန်းဖော်ပြခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ပန်းနာရောဂါ ပြန်ထခြင်း၏အကြောင်းမှာ နံနက်စောစော အရုဏ်မတက်မီ ဆွမ်းခံ ရာတွင် လေအေးဒဏ်ခံရသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု သူက အကြောင်းပြ သည်။ မြင့်မြတ်မှုသည် ကျန်းမာမှုနှင့် အလွန်ဖီလာ ဆန့်ကျင် မဖြစ်သင့် ဟု သူ၏ဆန္ဒကိုလည်း ထုတ်ဖော်ရေးသားထားသည်။ သို့သော် ရဟန်း အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော အရှင်အာနန္ဒာ မေတ္တေယျအနေနှင့်ကား ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်မှန်သမျှကို အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးလိုခဲ့သည်။ စိုးစဉ်းမျှ ချီး ဖျက်လိုစိတ် မရှိခဲ့။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ နောက်တစ်ကြိမ် ကရိုလီ ရောက်လာသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်နေပြီ။ ရဟန်းခံပြီး များမကြာမီပင် ရန်ကုန်သို့ပြောင်းရွှေ့လာပြီး ရန်ကုန်နှင့် နှစ်မိုင်ခန့် ဝေး သောနေရာရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေခဲ့သည်။ ကရိုလီ၏ရေးသားချက်မှ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အချက်နှစ်ချက် တွေ့ရသည်။ ပထမအချက်မှာ ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်စိုးနေကြသော ဗြိတိသျှ အာဏာပိုင်တို့၏ သံသယဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာက ဥရောပလူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာထက် သာလွန် သည်ဟု ဥရောပသားတို့ ယူဆလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် နိုင်ငံ ရေးအန္တရာယ်ကို အာဏာပိုင်များက တွေးပြီး စိုးရိမ်နေကြသည်။ နောက်တစ်ချက်မှာ သံဃာ့ဝိနည်းကို အပြောက်အကျားမရှိ တိတိကျကျ

လိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်နှင့် ဆေးမှန်မှန်မကုသခြင်းတို့ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်းလာသည့် အချက်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အနောက်တိုင်းသို့ သယ်ဆောင်ရေးဟူသော သူ့ဘဝ၏ မဟာလုပ်ငန်းကြီးကို အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျသည် ရန်ကုန်၌သီတင်းသုံးရင်း အကြံထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ၏ ပထမဆုံး အလုပ်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာသမာဂမအဖွဲ့ကြီးကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအဖွဲ့ကြီးမှာ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်းတစ်သင်းဖြစ်၍ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များပါဝင်သော အဖွဲ့ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရေးကို ဦးတည်သည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ သမာဂမအဖွဲ့ကြီး ပထမဆုံးအစည်းအဝေးကို ၁၉၀၃ ခုနှစ်မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျက အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး တာဝန်ကိုယူသည်။ ဂုဏ်ထူးဆောင်အတွင်းရေးမှူးမှာ ဒေါက်တာရော့စ် (Dr. Rost) ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာရော့စ်သည် အိန္ဒိယဆေးပညာဌာနကြီး၏အဖွဲ့ဝင် အနောက်တိုင်းသားတစ်ဦးဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသာသနာသမာဂမအဖွဲ့ကြီးမှ 'ဗုဒ္ဓဘာသာ' ဟူသောအမည်ဖြင့် သုံးလတစ်ကြိမ်ထုတ် စာစောင်တစ်စောင်ကို အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျက တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေသည်။ အမှတ် ၁ စာစောင်သည် ၁၉၀၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ထွက်ပေါ်လာသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်ကို ၁၉၀၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၀၈ ခုနှစ်အတွင်း ခြောက်စောင်သာထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သုံးလတစ်ကြိမ်ထုတ် စာစောင်အဖြစ် မထုတ်ဝေနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ယင်းစာစောင် ခြောက်စောင်တွင် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ ပဓာနလုပ်ငန်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များစွာ ဖော်ပြထားသည်။ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ

၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာထွန်းကားပြန့်ပွားအောင် သာသနာ ပြုရန်နှင့် နိုင်ငံတကာရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဆက်စပ်စုစည်းအောင် လုပ်ရန် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်အမှတ် ၁ တွင် စာစောင်၏ ရည်ရွယ်ချက်များ ကို ဤသို့ဖော်ပြထားပါသည်။

ပထမအချက် - ဗုဒ္ဓဘာသာကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးသည်အထိ လက်ခံခြင်းသည် ချမ်းမြေ့ပျော်ရွှင်မှုကို တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေလိမ့် မည်ဟုသိမြင်ကြသော ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အနောက် တိုင်းသားတို့အကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လက်ခံလာအောင် လုပ်ရန်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အနောက်တိုင်းသားတို့ ပိုမိုသိကျွမ်း နားလည်အောင်လုပ်ဖို့သာ လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏စစ်မှန်သော တရားဓမ္မတို့ကို ကမ္ဘာ့ရှေ့မှောက် တင်ပြရန်။

ဒုတိယအချက်- ‘ အနာဂတ်၏ယုံကြည်မှု ’ (The faith of the future) စာအုပ်နောက်ပိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သော လူသားချင်း စာနာထောက်ထားသည့် ပရဟိတလုပ်ငန်းတို့ကို အစွမ်းရှိသမျှ လုပ်ကိုင်ရန်။

တတိယအချက်- လက်ရှိတည်ရှိနေသော ဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်း အဖွဲ့များစွာတို့ကို အပြန်အလှန်အကျိုးပြုရေး၊ အချင်းချင်းချစ်ကြည် ရင်းနှီးရေးဟူသော ပေါင်းစည်းမှုစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ စာစောင်က ပေါင်းစည်းပေးရန်။

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျသည် ရန်ကုန်တွင် သီတင်းသုံးရင်း နိုင်ငံ တကာဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နေခဲ့သည်။ သိပ္ပံ ပညာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ လေ့လာမှုနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများရှိ နိုင်ငံရေး

စသည့်နယ်ပယ်များအတွင်း ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်မှုတို့ကို ရင်ပေါင်တန်း၍ အမိလိုက်နေခဲ့သည်။ ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်များကို ဥရောပတိုက်ရှိ စာကြည့်တိုက်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော် ၆၀၀ ခန့်သို့ အခမဲ့ ပို့သည်။ ယင်းစာကြည့်တိုက်များအနေနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်ကို နောက်ထပ်အသစ်မလာမချင်း စာဖတ်ခန်းရှိ စားပွဲပေါ်၌ တင်ထားပေး မည်ဟူသော အချက်ကိုလိုက်နာရသည်။ ယင်းသို့စာစောင်ကို အခမဲ့ ပေးနိုင်အောင် မြန်မာလူမျိုးတို့က ထောက်ပံ့ကူညီကြသည်။ ဗုဒ္ဓသာသန သမာဂမအဖွဲ့သည် ဩစတြေးလျ၊ သီရိလင်္ကာ၊ တရုတ်၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ အမေရိက၊ အင်္ဂလန်တို့တွင် တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် များရှိခဲ့ သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်၌ ဖော်ပြရန် ဆောင်းပါးများကို ကမ္ဘာ့အရပ် ရပ်ရှိ ပညာရှင်များထံမှ ရယူခဲ့သည်။

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများတွင် သူစိတ် ဝင်စားသည့် ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့်သိပ္ပံပညာတို့ အားလုံးပါဝင်နေ သည်။ ဒဿနပညာရှင်လည်းဖြစ်၊ သိပ္ပံပညာရှင်လည်းဖြစ်သူ ဟားဘတ် စပင်ဆာ (Herbert Spencer) ၏အကြောင်းကိုလည်း သူ ရေးနိုင် သည်။ ကင်းဘရစ်တက္ကသိုလ်ရှိ ကာဗင်းဒစ်ဇာတ်ခွဲခန်းတွင် စမ်းသပ် လေ့လာနေသော အသက်၏ မူလ အကြောင်းကိုလည်း ရေးသည်။ အရက်၏ ဆိုးကျိုးနှင့် ပတ်သက် သည့် သုတေသနအကြောင်းကိုလည်း ရေးသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်တို့တွင် သီရိလင်္ကာနှင့် သူ၏အကြား တွင် ရင်းနှီးသောဆက်သွယ်မှုရှိနေကြောင်း ထင်ရှား သည်။ သီရိလင်္ကာ သို့ နောက်တစ်ကြိမ်ပင် သူပြန်သွားသေးသည်။ “ထိုသို့ပြန်သည့် အခေါက်တွင် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျသည် မေတ္တေယျ ခန်းမဆောင်၌ တရားဟောသည်။ သူ ဟောပြောသည့် တရားတို့မှာ စိတ်တက်ကြွဖွယ် ကောင်းလှသည်” စသည်ဖြင့် ပယ်ရေရာက မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

ဤနှစ်များအတွင်း၌ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျထံသို့ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး လာရောက်ပူးပေါင်းသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် နောင်အခါတွင် သူ့ ထက်ပို၍ လူသိများခဲ့သည်။ ပထမရောက်လာသူမှာ ကက်ချ်နီး (J.F. Mc Kechnie) ဖြစ်သည်။ သူသည် ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင် အမှတ် ၁ တွင်ဖော်ပြပါရှိသော အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ နိဗ္ဗာန်အကြောင်း ဆောင်းပါးကိုဖတ်ရသဖြင့် စိတ်တက်ကြွညွတ်နူးသွားသည်။ သို့ဖြင့် ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျသို့ စာလှမ်းရေးသည်။ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျထံတွင် မန်နေဂျာအလုပ်ကို အခမဲ့လုပ်ပေးလို ကြောင်း စာထဲ၌ရေးထားသည်။ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျက သူ၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကိုလက်ခံလိုက်သည်။ ကက်ချ်နီးသည် မြန်မာပြည်သို့ ရောက်သည်နှင့် ပါဠိဘာသာကိုသင်ကြားသည်။ ၁၉၀၅ ခုနှစ် ထုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်တွင် သူ၏စာအုပ်ဝေဖန်ချက်များ ပါရှိနေသည်။ ယင်းကိုထောက်သော် ကက်ချ်နီး၏အလုပ်သည် မန်နေဂျာ အလုပ်ထက် မကကြောင်း သိနိုင်သည်။ ၁၉၀၈ ခုနှစ်တွင် ကက်ချ်နီးသည် အရှင် သီလာစာရအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်။

၁၉၀၅ ခုနှစ်အစပိုင်းလောက်တွင် အရှင်ဉာဏတိလောကသည် လည်း အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျနှင့်အတူ လာရောက်သီတင်းသုံးသည်။ အရှင်ဉာဏတိလောကခေါ် အန်တွန်ဂူးအက်သ် (Anton Gueth) သည် ဂျာမနီနိုင်ငံ ဝီးဘာဒင်မြို့တွင် ၁၈၇၈ ခုနှစ်၌ မွေးဖွားသည်။ သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံအပါအဝင် နိုင်ငံဒေသများစွာသို့ ခရီးရှည်ကြီးထွက်ခဲ့ပြီးသည့် နောက် ၁၉၀၃ ခုနှစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရဟန်းခံသည်။ ထို့နောက် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏အထောက်အပံ့ဖြင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ပြန်ပြီး ပါဠိဘာသာသင်ယူသည်။ ယင်းသို့ သီရိလင်္ကာသို့ ပြန်လာသည့် အခေါက်သည် အရှင်ဉာဏတိလောက၏ အနာဂတ်ကို အဆုံးအဖြတ်

ပေးလိုက်သည်။ အရှင်ဉာဏတိလောကသည် သူ၏ ရဟန်းဘဝ တစ်လျှောက်လုံးကို သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ ကုန်လွန်စေခဲ့သည်။ ပျံလွန်တော် မူသောအခါ သီရိလင်္ကာအစိုးရက နိုင်ငံတော်ဈာပနအဖြစ် ခမ်းခမ်း နားနား ကျင်းပပေးသည်။

အင်္ဂလန်သို့ သာသနာပြုခရီး

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ ကျန်းမာရေးမှာ မကောင်းလှပါ။ ယင်းသို့ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်းသည်ပင် ဗုဒ္ဓဘာသာစာစောင်ကို မှန်မှန်မထုတ်ဝေနိုင်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သည်။ ထုတ်ဝေသည့် စာစောင်တိုင်း နီးပါး၌ပင် စာစောင်အထွက် နောက်ကျရခြင်းအတွက် တောင်းပန်စာများပါသည်။ သို့သော် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့သွားမည့် ပထမဆုံးသော သာသနာပြုခရီးကို တားဆီးနိုင်အောင်အထိကား ရောဂါမဆိုးသေး။ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျတွင် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းအတွက် ရည်ရွယ်ချက်ကြီးတစ်ခုရှိသည်။ အနောက်တိုင်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာသံဃာအဖွဲ့ကြီးတစ်ခု ထူထောင်ရန်ဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်းအနေနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို လက်ခံရန်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏တရားတို့ကို နားလည်သဘောပေါက်ဖို့သာလိုအပ်သည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်သည် သူ့ဘဝကို တက်ကြွရှင်သန်အောင်လုပ်ပေးနေပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လက်ခံရန်အတွက် အနောက်တိုင်းသည် အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီဟု သူ သေချာ

ပေါက်သိနေသည်။ သူ၏သာသနာပြုခရီးသည် အရည်အသွေးနှင့်ပြည့်စုံသော အောင်မြင်မှုတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၃ ရက်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျရောက်သည်။ သူနှင့်အတူ မစ္စလှအောင်၊ သားနှင့် ချွေးမတို့လည်း အတူလိုက်ပါလာသည်။ (မစ္စလှအောင်သည် မင်းကြီးကတော်ဒေါ်မြမေဟု ထင်ရှားသူဖြစ်ပါသည်။) သူတို့သာသနာပြုအဖွဲ့သည် အင်္ဂလန်တွင် ထိုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့အထိ နေထိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းကာလသည် သာသနာပြုခရီးအတွက် သတ်မှတ်ထားသောကာလဖြစ်သည်ဟု ခရစ်စမတ် ဟမ်ဖရေ (Christmas Humphreys) ကဆိုသည်။ ဤသို့ သာသနာပြုခရီးမတိုင်မီ ၁၉၀၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ၌ ယင်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်အနေနှင့် ဂရိတ်ဗြိတိန်နှင့် အိုင်ယာလန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျရောက်လာသောအခါ ထိုအသင်းကြီးက လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ကြိုဆိုခဲ့သည်။

ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်သည့်အခါ သူ၏သာသနာပြုခရီးကို အလွန်အားရကျေနပ်ကြောင်း ရန်ကုန်ထုတ် သတင်းစာတစ်စောင်အား သူကိုယ်တိုင်ပြောလိုက်သည်။ သို့သော် သူ့အားထောက်ပံ့မှုညီခဲ့သည့် ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားတချို့၏ တုံ့ပြန်ချက်ကတော့ တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်ပေသည်။ ခရစ်စမတ်ဟမ်ဖရေ၏ ရေးသားချက်တွင် စိတ်ပျက်မှုတွေ ရှိခဲ့ကြောင်းတွေ့ရသည်။

သာသနာပြုခရီး၏ အောင်မြင်မှုရသည့်အပိုင်းများကို ခရစ်စမတ်ဟမ်ဖရေးက ဤသို့ရေးသားခဲ့သည်။

အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ အသက်သည် ထိုအချိန်တွင် ၃၆ နှစ်ရှိပြီ။ အရပ်ရှည်၍ ပိန်သွယ်သည်။ ကျက်သရေရှိသည်။ ခံ့ညား

သည်။ ချိုင့်ဝင်နေသော မျက်လုံးအစုံ၊ ရသေ့ရဟန်းဆန်သော အသွင်အပြင်နှင့် ဦးပြည်ခေါင်းတုံးတို့က တွေ့သည့်သူတိုင်းကို အထူးအာရုံစိုက်စေသည်။ သူ့ကို သတိရသူတိုင်းက သူ၏ သာယာနာပျော်ဖွယ်အသံနှင့် အသံထွက်ကောင်းပုံကို ချီးမွမ်း ပြောဆိုကြသည်။ သူနှင့်စကားပြောရသည်မှာ အမြဲတမ်း စိတ်ဝင် စားဖွယ်ကောင်းသည်။ စိတ်လက်ပေါ့ပါးသည့်အခါမျိုးတွင် ဟာသညာဏ်ရွှင်ရွှင်နှင့် ပြောဆိုတတ်သည်။ သူသည် ဗုဒ္ဓ၏ တရား ဓမ္မနှင့် ပတ်သက်ပြီး နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း နားလည်သဘောပေါက် ထားသည်။ ခေတ်ပြိုင်သိပ္ပံပညာရပ်ဆီမှ ရရှိထားသော ဥပမာ တင်စားချက်၊ ခိုင်းနှိုင်းချက်များလည်း အပြည့်ရှိသည်။ ကျယ်ပြန့် အားကောင်းသော တွေးခေါ်ဆင်ခြင်မှုလည်းရှိသည်။ ဤအရည် အချင်းသုံးရပ် စုပေါင်းလိုက်သည့်အခါ အထူးခြားဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပေါ်လာသည်။

သူ၏သာသနာပြုလုပ်ငန်းအား ထောက်ပံ့ကူညီသည့် ပညာရှင် အစုတစ်စုတို့ကို စာပေးစာယူဆက်သွယ်မှုဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမြဲမပြတ်တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုဖြင့်လည်းကောင်း သူ့အနီးမှာ စုစည်း ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဝန်းအဝိုင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လိုသူ တိုင်းကိုလည်း ထုံးစံအတိုင်း သွတ်သွင်းပေးခဲ့သည်။ စသည်ဖြင့် ခရစ်စမတ်ဟမ်ဖရေက ဆက်ရေးပါသည်။

သို့သော် သူ၏သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အောင်မြင်မှုများကဲ့သို့ အပေါင်းလက္ခဏာပြသည့် အပိုင်းလည်း ပါဝင်နေသည့်နည်းတူ အနုတ်လက္ခဏာပြသော အပိုင်းများလည်း ပါဝင်နေပါသည်။ သံဃာ့ဝိနည်းကို အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရေးကိစ္စ၌ သူ၏ဒကာ၊ ဒကာမများ ရင်ဆိုင်

ရသည့်အခက်အခဲများ၊ လမ်း၌တွေ့သူများက အရှင်အာနန္ဒာ မေတ္တေယျ ဝတ်ရုံထားသည့် အဝါရောင်သင်္ကန်းကိုကြည့်ပြီး မသိ နားမလည်မှုဖြင့် ရယ်မောခြင်း (တစ်ခါတစ်ရံ လှောင်ပြောင်၍ ရယ်မောခြင်း)၊ ပရိသတ်ရှေ့မှောက်တွင် ဟောပြောသည့်အခါ အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျ၏ ပြောပုံဆိုပုံမှာ ဆွဲဆောင်မှုမရှိခြင်း၊ မကြာခဏ နေထိုင်မကောင်းဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်၏။

ငွေကြေးကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်း၊ မွန်းလွဲညစာ စားခြင်း၊ အမျိုး သမီးနှင့် တစ်မိုးတစ်ရံအောက်တွင် (ဝါ)အိမ်တစ်လုံးတည်းတွင် ညအိပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဝိနည်းနှင့်မညီသော အလုပ်များလုပ်ဖို့ ကြုံလာလျှင် အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျက မလုပ်ဘဲစောင့်ထိန်းချင် သည်။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါးတည်း ခရီးသွား၍ မရတော့။ မွန်း မလွဲမီ စားနိုင်သောက်နိုင်အောင်လည်း စီစဉ်ထားရသည်။ သူ၏ သာသနာပြုခရီးတွင် အမျိုးသမီးလည်းပါနေရာ ညအိပ်တည်း ခိုရန် အိမ်နှစ်လုံးစီစဉ်ရသည်။ သူ့အားထောက်ပံ့ကူညီသည့်သူတို့ မှာအရေအတွက်နည်းပါးလေရာ ဝိနည်းနှင့်အညီ စီမံရသော ကုန် ကျစရိတ်ကို မတတ်နိုင်ကြတော့။

ပရိသတ်ရှေ့၌ဟောပြောရခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အလွတ်သဘော ပြောဆိုဆွေးနွေးသည့်အခါမျိုးတွင်မူ အရှင်အာနန္ဒာ မေတ္တေယျ သည် ဆွဲဆောင်မှုရှိရှိ ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။ ခရစ်စမတ်ဟမ်ဖရေက အရှင်အာနန္ဒာမေတ္တေယျသည် ရောက်သည့်နေရာတိုင်းတွင် ရေပန်းစားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့သော် ပရိသတ်ရှေ့မှောက် တွင် ဟောပြောရသည့်အခါတွင် တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေ သည်။ ပရိသတ်ကိုမကြည့်ဘဲ ဟောပြောမည့်အကြောင်းအရာကို ရေးမှတ်ထားသည့် စာရွက်ဆီသို့ ငုံ့ပြီး တစ်သမတ်တည်း ကြည့်